

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра міжнародних економічних відносин
та європейської інтеграції

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

Пропастін Олександр Володимирович

УДК 347.77.01
(індекс)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ В МІЖНАРОДНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

за ОПП “Міжнародний менеджмент” галузі знань 07 “Управління та адміністрування”
спеціальності 073 “Менеджмент”

Подається на здобуття другого (магістерського) освітнього ступеня
Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Олександр Пропастін

Керівник роботи
Данкевич В.Є.
д.е.н. професор

Житомир – 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	5
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН УПРАВЛІННЯ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В МІЖНАРОДНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	11
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПОЛІСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ТА МІЖНАРОДНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	21
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	30
ДОДАТКИ.....	37

ВСТУП

Захист прав інтелектуальної власності є загальносуспільним інтересом, що гармонує з приватним інтересом захисту інтелектуальної власності та авторських прав творців та інших моральних та матеріальних інтересів. Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності ґрунтується на положеннях, відповідно яких кожна особа має право на захист своїх моральних та (або) матеріальних інтересів, які можуть бути результатом наукових або художніх праць, автором яких вона є, та крім того, являє собою одне зі стратегічних завдань на шляху становлення України як інноваційної, високотехнологічної держави. Все це обумовлює актуальність теми дослідження.

Процесам управління та захисту інтелектуальної власності приділяли увагу Аврамова О. Є., Бабець І. Г., Барладян О. С., Божко В. П., Бошицький Ю. Л., Дмитрук А., Дюндін В. Д., Зайківський О., Коротун О., Коротюк О., Максимчук А. І., Манухіна М. Ю., Мішин Ю. Р., Могилевська О. Ю., Хаустов В. К., Якубенко О. В. та інші. Разом з тим, можемо констатувати, що проблематика управління інтелектуальною власністю в міжнародній економічній діяльності залишається актуальною зважаючи на постійні зміни у зовнішньому середовищі.

Основна мета кваліфікаційної роботи полягає у дослідженні управління інтелектуальною власністю та її захисту в міжнародній економічній діяльності. Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити наступні завдання:

- розглянути теоретичні аспекти досліджуваної проблеми;
- проаналізувати діяльність Поліського національного Університету у сфері захисту інтелектуальної власності в міжнародній економічній діяльності;

- розробити та обґрунтувати дієві заходи щодо удосконалення управління захистом інтелектуальної власності в міжнародній економічній діяльності.

Об'єктом дослідження є управління інтелектуальною власністю Поліського національного Університету. Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є процес управління інтелектуальною власністю в міжнародній діяльності Поліського національного Університету.

При написанні кваліфікаційної роботи використовувалися наступні методи дослідження: методи індукції і дедукції, аналізу і синтезу; історичний та монографічний, розрахунково-конструктивний, табличний і графічний, методи відносних і абсолютних величин тощо.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти України, вітчизняні та зарубіжні публікації, монографії, які відбивають теоретичні і практичні розробки з питань управління та захисту інтелектуальної власності, матеріали ПНУ та дані органів державної влади.

Отримані результати дослідження мають суттєве практичне значення, яке полягає в тому, що запропоновані напрями проведення реструктуризації та реінжинірингу можуть здійснити вагомий вплив на підвищення ефективності управління захистом інтелектуальної власності» в ПНУ. За темою кваліфікаційної роботи опубліковано наступні тези:

- Сучасні підходи до розуміння інтелектуальної власності;
- Інтелектуальні об'єкти авторського права Поліського національного університету;
- Система управління інтелектуальною власністю Поліського національного університету;

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Робота складається з вступу, трьох основних розділів (включає 5 таблиць та 6 рисунків), висновків і списку використаних джерел (49 джерел).

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Відносини інтелектуальної власності виявляються у всіх сферах суспільного життя, а саме: у соціальній сфері, в економічній сфері та у політичній (державній) сфері. Також не слід ігнорувати духовну сферу. На рис. 1.1. спробуємо показати сутність відносин інтелектуально власності у кожній цих сфер.

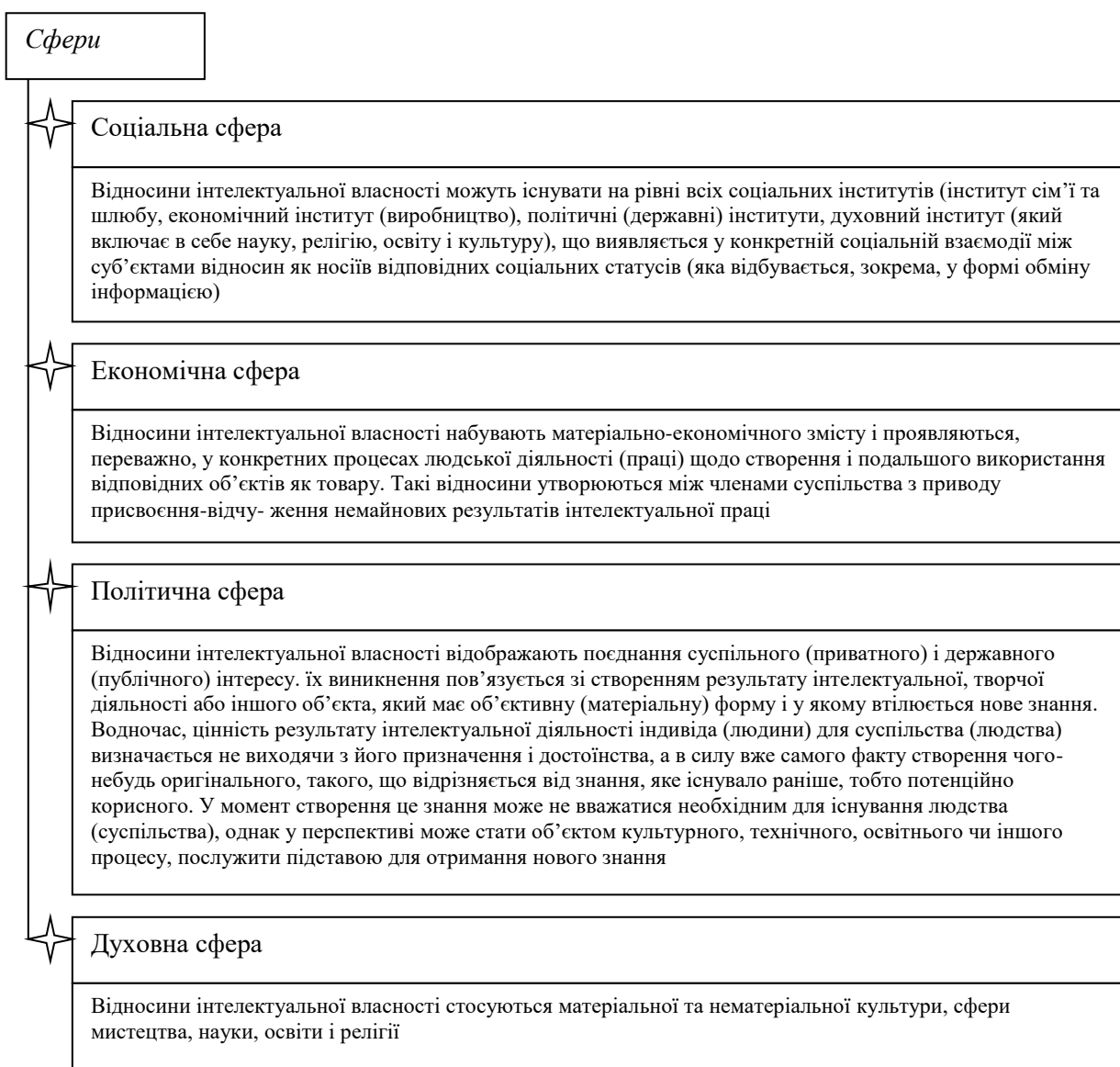

Рис. 1.1. Відносини інтелектуальної власності у сферах суспільного ЖИТТЯ

Джерело: [25, с. 126-127]

Управління та захист об'єктів права інтелектуальної власності напряму пов'язана з розумінням поняття «інтелектуальна власність». На сьогодні в науці немає єдиного чіткого розуміння змісту поняття «інтелектуальна власність». Тому розглянемо декілька з них, які на нашу думку найбільш повно відображають дану категорію.

Дюндін В. Д. відмічає, що інтелектуальну власність доречним буде визначити як економічну складову інтелектуального капіталу, який передбачає вартісну її оцінку та забезпечує залучення даного виду капіталу до господарського обороту як самостійного об'єкта цивільно-правових відносин» [14].

Коротюк О. В. наводить визначення «... інтелектуальна власність як суспільні відносини існує у формі сукупності відносин, що охоплюють різні рівні життєдіяльності людини і сфери суспільного життя, а саме: соціальні, економічні, правові, політичні, духовні відносини. У цьому значенні комплекс відносин інтелектуальної власності включає в себе дві великі групи (класи) відносин: матеріальні (до яких входять технологічні та економічні) відносини; ідеологічні (які включають політичні, правові, моральні, естетичні, релігійні) відносини» [25, с. 127].

Хаустов В. К. розглядає поняття «інтелектуальна власність» у таких значеннях: 1) як складну сукупність суспільних відносин (економічного-правового, соціального-духовного та іншого змісту), тобто у значенні більш загального поняття стосовно поняття «право інтелектуальної власності»; 2) як поняття, що по змісту є рівнозначним із поняттям «право інтелектуальної власності» [43, с. 70]. Поняття «інтелектуальна власність» та «право інтелектуальної власності» використовуються як рівнозначні також і на рівні підзаконних нормативно-правових актів [25, с. 129].

Структурними елементами управління та захисту інтелектуальної власності виступають принципи, об'єкти і суб'єкти, які позначають ці поняття. Розглянемо принципи управління та захисту інтелектуальної власності, висвітлені Коротун О.М., на рис. 1.2.

Принципи	
★	<p>Принцип забезпечення права володіти та користуватися, розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної діяльності, творчої діяльності.</p> <p>Цей принцип відповідає конституційно-правовим засадам, закріплює основні принципи правового регулювання відносин власності, які деталізуються цивільним і спеціальним законодавством, і покладає на суб'єктів публічної адміністрації, їх посадових осіб обов'язок забезпечити право особи володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності.</p>
★	<p>Принцип гарантування громадянам свободи літературної, художньої, наукової та технічної творчості</p> <p>Конституції України (Ст. 54) гарантує кожному громадянину право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Свобода творчості є одним із найважливіших складників правового статусу особистості та полягає у можливості займатися будь-яким видом творчої діяльності, в т. ч. й науковою, та, відповідно, можливості захисту своїх прав, пов'язаних із реалізацією своїх творчих здібностей.</p>
★	<p>Принцип гарантування громадянам захисту права інтелектуальної власності, їх авторських прав, моральних та матеріальних інтересів, які виникають під час різних видів інтелектуальної діяльності</p> <p>У разі незаконного використання об'єкта права інтелектуальної власності або іншого умисного порушення права інтелектуальної власності вітчизняне і міжнародне законодавство покладає на спеціально уповноважені органи держави обов'язок забезпечити правові гарантії захисту права суб'єктів інтелектуальної власності. Видаючи норму права і тим самим передбачаючи можливість виникнення на її основі суб'єктивних прав, держава зобов'язана передбачити і відповідну форму їх захисту</p>
★	<p>Принцип гарантування захисту прав інтелектуальної власності суб'єктам господарської діяльності</p> <p>Держава гарантує забезпечення захисту прав усіх суб'єктів права власності та господарювання. Захист прав суб'єктів господарювання - це система заходів, що здійснюються відповідно до закону суб'єктом господарювання як самостійно, так і через уповноважених осіб, спрямованих на запобігання й усунення загроз порушення прав відповідних суб'єктів, усунення перешкод для здійснення цих прав, відновлення порушених прав і правового статусу та залучення порушників до відповідальності</p>
★	<p>Принцип гарантування надання суб'єктами публічної адміністрації якісних адміністративних послуг у сфері інтелектуальної власності</p> <p>У практичній площині принцип гарантування надання публічною адміністрацією якісних адміністративних послуг у сфері інтелектуальної власності, покладає на суб'єктів публічної адміністрації обов'язок забезпечити надання таких послуг. У національному законодавстві, що регулює відносини у сфері охорони інтелектуальної власності, відсутні основні засади діяльності публічної адміністрації у сфері охорони інтелектуальної власності.</p>
★	<p>Принцип забезпечення європейських і міжнародних стандартів у діяльності публічної адміністрації у сфері охорони права інтелектуальної діяльності</p> <p>Входження України до європейських і міжнародних структур, специфічність охорони прав інтелектуальної діяльності, регулювання якої здійснюється численною кількістю міжнародних договорів, ратифікованих Верховною Радою України, передбачає дотримання і сприйняття правових стандартів, серед яких важливе місце посідають стандарти адміністративного права.</p>

Рис. 1.2. Основні принципи управління та захисту інтелектуальної власності Джерело: [24, с. 42-43]

Дослідження публічно-правових принципи забезпечення охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності допомогло з'ясувати, що діяльність органів публічної адміністрації в сфері інтелектуальної власності спирається на керівні ідеї, які дають підґрунтя для формування й реалізації завдань і функцій і на які покладено обов'язок забезпечити охорону прав і законних інтересів учасників правових відносин стосовно інтелектуальної власності.

Об'єктами інтелектуальної власності є витвори людського інтелекту. До них здебільшого відносять: літературні, музикальні та художні твори мистецтва; наукові праці; винаходи або наукові відкриття; промислові зразки; також комп'ютерні програми та інше [4, с. 12].

Коротюк О. В. до питання змісту об'єкта права інтелектуальної власності наводить наступне « в об'єкт інтелектуальної власності закладено зміст права інтелектуальної власності як сукупності особистих немайнових і майнових прав. Визначальним аспектом правової охорони виступають саме права на створений об'єкт права інтелектуальної власності. Ураховуючи це, для правового врегулювання важливим виявляється як сам факт створення певного об'єкта (як результату людської діяльності), так і факт виникнення немайнових і майнових прав на створений об'єкт (як такий, що відповідає критеріям охороноздатності та визначеним законом вимогам)» [25, с. 128].

Суб'єкти інтелектуальної власності виступають учасниками процесу створення, використання і захисту об'єктів інтелектуальної власності. Власники інтелектуальної власності своєю творчою працею створюють нові шедеври та створюють інноваційні технічні рішення, а правокористувачі використовують створені об'єкти у своїй діяльності [2, с. 30].

Суб'єкти права інтелектуальної власності визначаються на підставі відповідності певним правовим вимогам щодо правосуб'єктності, а також набуття суб'єктивних юридичних прав і обов'язків, що надаються їм правовими нормами (шляхом використання своєї правосуб'єктності); суб'єкти інтелектуальної власності стають учасниками суспільних відносин різних рівнів, у тому числі тих, що перебувають поза межами правового

регулювання. Такі взаємодії можуть бути пов'язані з реалізацією творчих здібностей людини, її духовною діяльністю тощо [25, с. 128].

Вочевидь, що управління інтелектуальною власністю є багатоплановим завданням і вимагає багато різних дій і стратегій, які необхідно узгодити з національними законами й міжнародними договорами та практикою [7, с. 56].

Значною проблемою нинішньою системою управління вважається те, що у ній майже відсутній комплексний підхід щодо процесу інформаційного забезпечення, процесу проведення експертизи, процесу правового захисту, процесу економічної оцінки вартості й використання об'єктів інтелектуальної власності. Управління інтелектуальною власністю практично закінчується на стадії видачі охоронного документа, а система управління, яка вирішує питання, що пов'язані з оцінюванням прав використання й уведенням їх до обігу, з економічною віддачою (одержання прибутку або іншої вигоди), головне, заради чого й створюються оцінки вартості та використання, відсутня [23, с. 72].

Нині досконалої методики щодо управління інтелектуальною власністю в країні не запроваджено. У зв'язку з цим об'єкти інтелектуальної власності використовуються неефективно й не дають очікуваного результату.

З урахуванням економічних та політичних процесів, які відбулися та відбуваються в Україні за останні роки, можна стверджувати, що законодавство та механізм захисту в сфері інтелектуальної власності значно вдосконалено у зв'язку з необхідністю дотримання міжнародних та європейських стандартів. Перелік основних нормативних актів відображено у табл. 1.1.

Таким чином, адміністративно-правове регулювання щодо реалізації прав інтелектуальної власності встановлюються на основі правових засад розглядає найважливіші підвалини та закономірності, передбачені чинними нормами права, які регулюють відносини між суб'єктами в процесі використання, виконання і застосування права інтелектуальної власності.

Перелік основних нормативних актів в сфері інтелектуальної власності

Дата прийняття	Назва Закону	Остання редакція
1993 рік (23.12)	Про авторське право і суміжні права [33]	2022 рік (15.01)
1996 рік (07.06)	Про захист від недобросовісної конкуренції [34]	2020 рік (16.10)
1993 рік (15.12)	Про охорону прав на винаходи і корисні моделі [35]	2020 рік (14.10)
1993 рік (15.12)	Про охорону прав на знаки для товарів і послуг [36]	2020 рік (14.10)
1993 рік (15.12)	Про охорону прав на промислові зразки [37]	2020 рік (14.10)
1993 рік (21.04)	Про охорону прав на сорти рослин [38]	2020 рік (16.10)
2003 рік (16.01)	Цивільний кодекс України [47]	2022 рік (10.10)

Джерело: сформовано на основі [33-38, 47]

Слід зазначити, що за останні декілька років чимало змінилося у системі управління та захисту інтелектуальної власності. Так уже відбувся перехід від трирівневої структури системи організації державного управління сферою інтелектуальної власності до дворівневої, що зробило дану систему більш ефективною та гнучкою.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН УПРАВЛІННЯ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В МІЖНАРОДНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Поліський національний університет – перший в Україні аграрний вищий навчальний заклад. Який має екологічне спрямування та єдиний на Житомирщині вищий навчальний національний заклад освіти, який надає базову з підготовку майбутніх фахівців для більшості галузей сільського господарства та економіки України (переважно це – Житомирська, Рівненська, Волинська області). Наукову складову Поліського національного університету (ПНУ) покажемо на рис. 2.1.

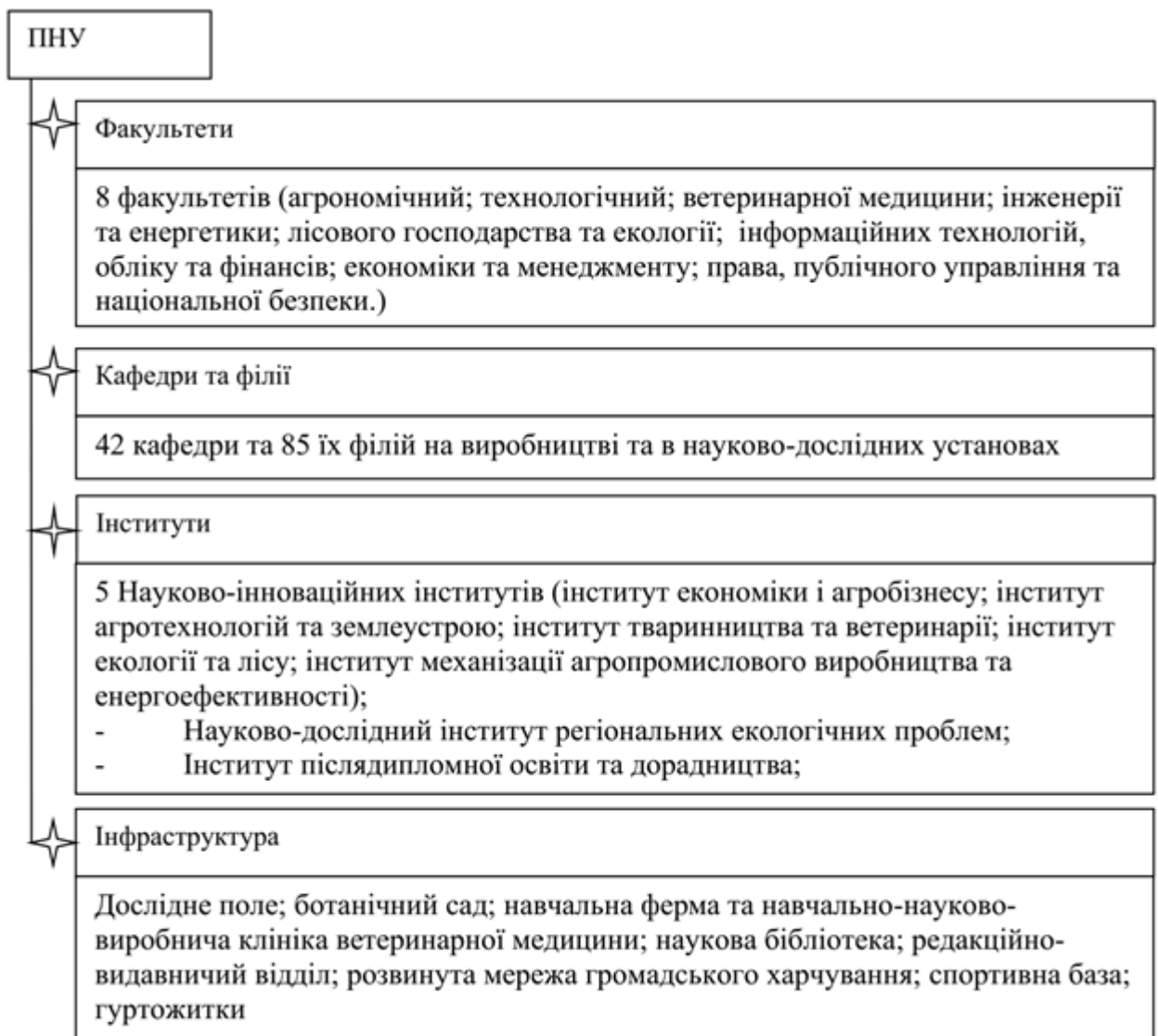

Рис. 2.1. Наукова структура ПНУ. Джерело: власні дослідження

В межах міжнародного партнерства ПНУ співпрацює з багатьма іноземними вузами, для чого створено самостійний підрозділ: Відділ міжнародного співробітництва (ВМС). Основні завдання цього відділу покажемо на рис. 2.2.

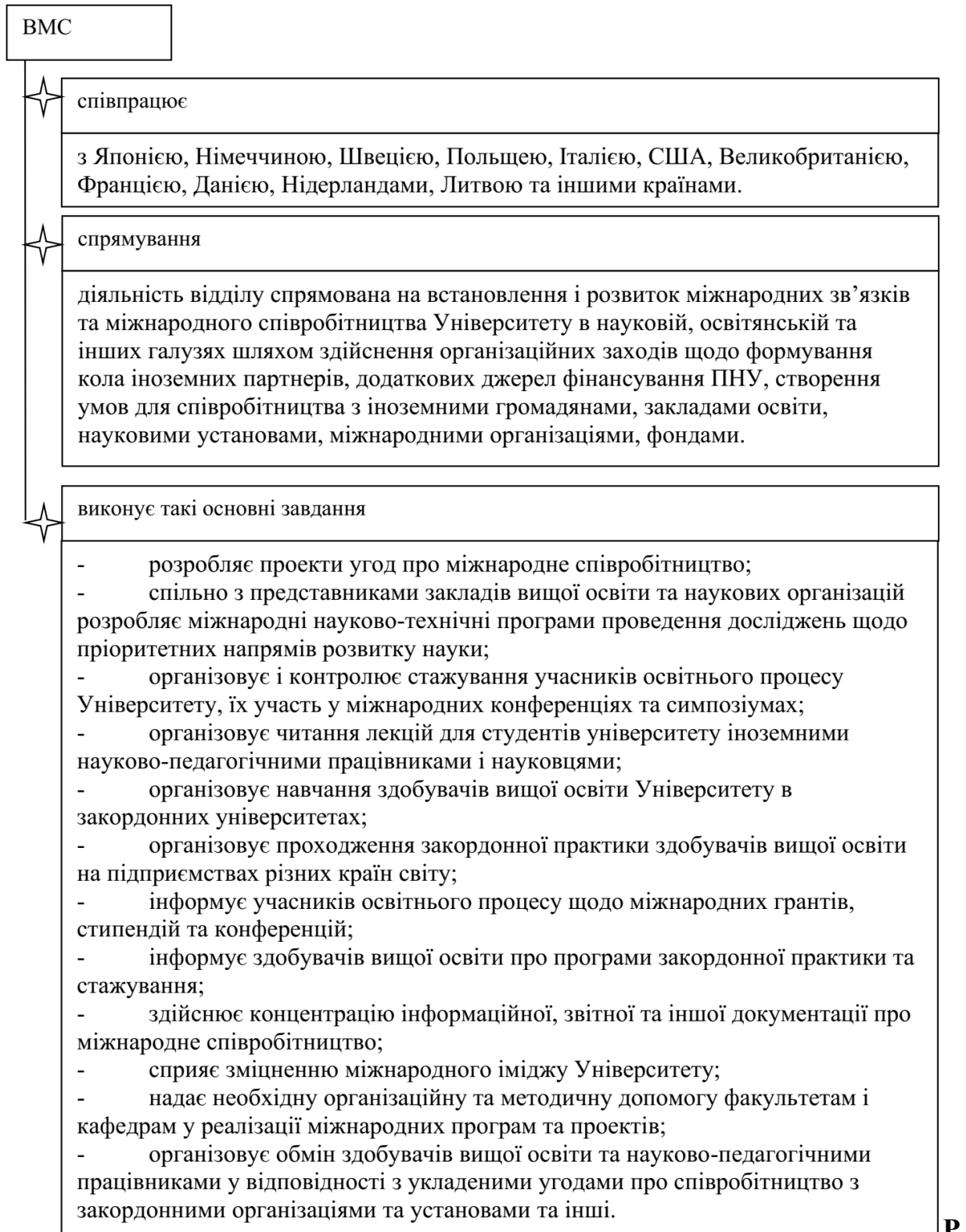

рис. 2.2. Основні завдання ВМС ПНУ. Джерело: власні дослідження

ВМС ПНУ є самостійним структурним підрозділом, який співпрацює Центро інтелектуальної власності, інноватики та управління проектами (ЦІВІтУП) в сфері інтелектуальної власності в міжнародному напрямку.

Система управління інтелектуальною власністю Поліського національного університету (СУІВПНУ) направлена на ознайомлення студентів і співробітників університету з управлінням інтелектуальною власністю як в навчальному закладі так і в Україні.

СУІВПНУ представлена Центром інтелектуальної власності, інноватики та управління проектами. Це центр було створено 24.10.2018 року. Головною метою створення Центру було намагання керівництва Поліського національного університету (ПНУ) сприяти зростанню ефективності внутрішньої політики управління інтелектуальною власністю навчального закладу, а також сприяння реалізації грантових та проектних можливостей ПНУ. В центрі постійно працюють два висококваліфіковані фахівці з питань інтелектуальної власності, які є експертами в даній сфері.

ЦІВІтУП проводить управління інтелектуальною власністю (ІВ) в єдиному комплексі освітньої, наукової та науково-технічної діяльності ПНУ та підпорядковується проректору із наукової роботи та міжнародних зав'язків.

ЦІВІтУП співпрацює з Національним органом інтелектуальної власності (НОІВ), УкрІНТЕІ, іншими органами державного управління пов'язаних з інтелектуальною власністю, вітчизняними та закордонними інноваційними організаціями, іншими науковими закладами чи суб'єктами господарювання чия діяльність пов'язана зі сферою інтелектуальної власності, з співробітниками ПНУ, які проявляють заінтересованість у створенні та комерційному використанні об'єктів ІВ.

Розглянемо завдання ЦІВІтУП в напрямку управління ІВ, основними з яких є:

- завдання 1: забезпечення захисту і правомірного використання об'єктів ІВ, що відповідають потребам вітчизняного та світового ринку;

- завдання 2: залучення винахідників ПНУ до участі у конкурсах, які проводить НОІВ;
- завдання 3: правовий захист прав і законних інтересів ПНУ та його співробітників і студентів як першоджерел об'єктів ІВ в адміністративному порядку та суді, в першу чергу від недобросовісної конкуренції або неправомірного одержання прав на використання об'єктів ІВ третіми особами;
- завдання 4: інформаційно-аналітичний супровід напрацювань зі створення, охорони, захисту та комерціалізації об'єктів ІВ;
- завдання 5: сприяння набуття прав ІВ ПНУ, які виникають у результаті наукової, науково-технічної та освітньої діяльності, та просування і передачу в сферу їх реалізації;
- завдання 6: забезпечення організація управління у сфері ІВ сучасними методами;
- завдання 7: організація представлення науково-технічних розробок ПНУ, захищених патентами України на різних міроприємствах: виставках, конкурсах, в рекламній продукції тощо;
- завдання 8: забезпечення проведення експертизи комерційного потенціалу результатів наукової діяльності ПНУ маючи на меті визначення найбільш перспективних об'єктів ІВ і напрямків, які представляють комерційний інтерес;
- завдання 9: забезпечення формування взаємодовіри та співробітництва на керівництва ПНУ та його структурних підрозділів, співробітників, аспірантів, студентів та потенційних комерційних партнерів у сфері ІВ;
- завдання 10: сприяє встановленню ділової репутації ПНУ як надійного та передбачуваного партнера у сфері ІВ;

ЦІВІтУП здійснює разом з відповідними підрозділами ПНУ аналіз науково-дослідних робіт, які було заплановано до виконання, а також здійснює прогнозування їх результатів маючи на меті визначення

патентоспроможних об'єктів ІВ, які володіють майбутнім комерційним потенціалом, визначає доцільність їх правової охорони на території України а також на території іноземних держав.

ЦВІтУП стосовно науково-технічної та іншої інформації може давати рекомендації щодо обмеження до її доступу (стосується конфіденційної інформації, комерційної таємниці тощо).

ЦВІтУП здійснює нормативно-правове забезпечення договорів, стороною яких є ПНУ, в частині, що стосується правотворення у сфері ІВ, а також, дає роз'яснення по застосуванню нормативно-правових актів.

ЦВІтУП, приймає участь у переговорах і розробленні проектів договорів щодо встановлення прав та обов'язків сторін, їх умов (правова охорона, використання об'єктів ІВ, розподіл прав, забезпечення конфіденційності, виплата винагороди, щодо здійснення витрат і отримання доходів тощо), здійснює контроль за їх виконанням.

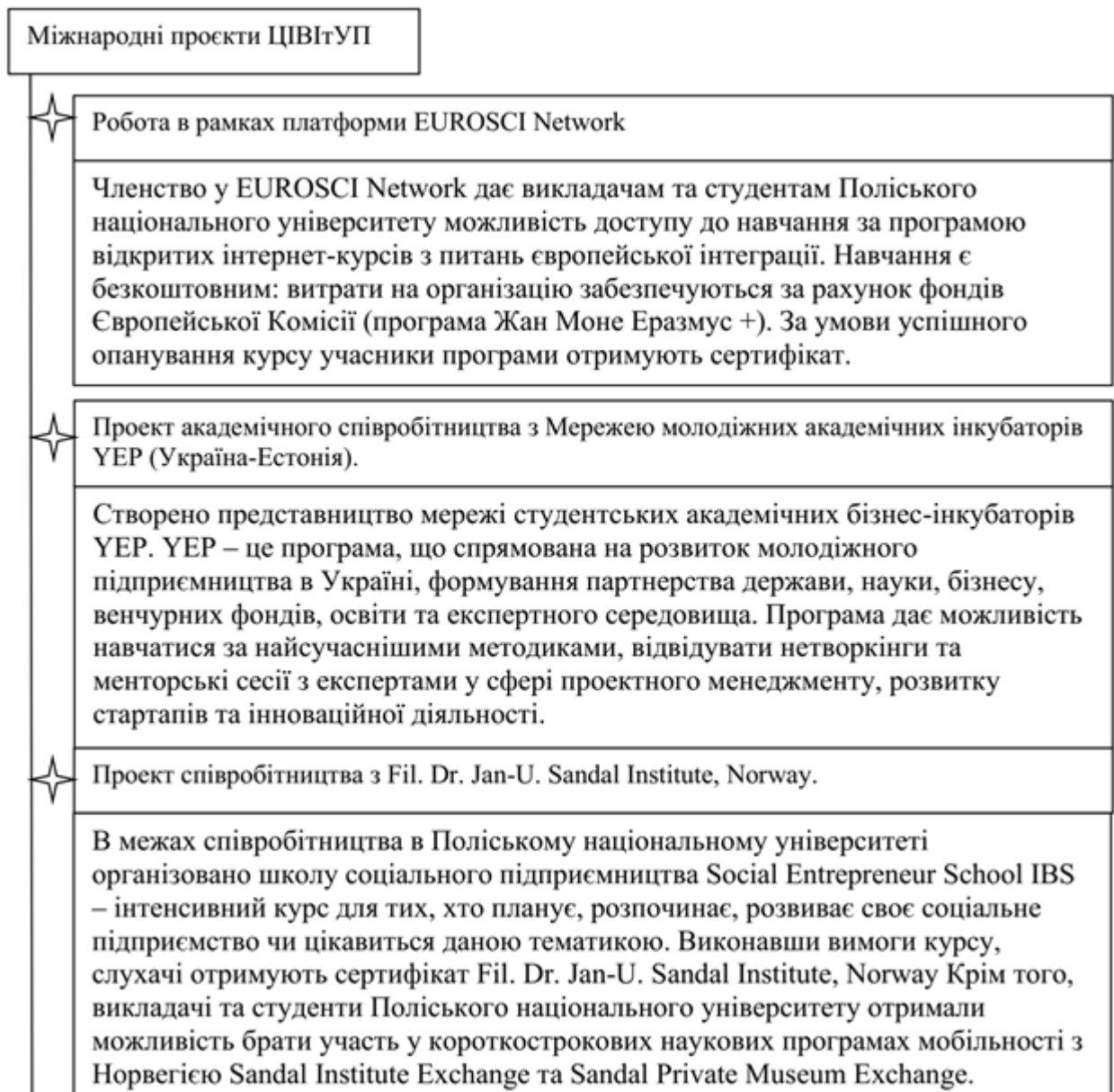
ЦВІтУП приймає надактивну участь у підготовці та поданні документів (заявок) на об'єкти ІВ у визначені законодавством організації при патентуванні як в Україні так і іноземних держав у відповідності до міжнародних процедур. ЦВІтУП проводить розробку локальних нормативних і методичних документів ПНУ, що регламентують питання управління ІВ.

ЦВІтУП допомагає співробітникам і студентам, а також аспірантами – надає консультативно-правову допомогу, допомогу інформаційного та адміністративного характеру щодо реалізації особистих немайнових і майнових прав на об'єкти ІВ, які їм належать.

ЦВІтУП запроваджує і виконує заходи з організації навчання та підвищення кваліфікації у сфері ІВ та комерціалізації реалізації об'єктів ІВ співробітників ПНУ, зокрема, бере участь у навчанні аспірантів і студентів з цих питань. ЦВІтУП здійснює облік та складає звітність у сфері правової охорони об'єктів ІВ ПНУ.

ЦІВІтУП моніторить стан наукової діяльності ПНУ та окремо проводить аналіз його підрозділів у сфері ІВ, а також готує пропозиції щодо її вдосконалення, тощо. ЦІВІтУП спільно з розробниками вирішує питання про державну реєстрацію науково-дослідних робіт (НДР) в УкрІНТЕІ. Надає методично-технічну допомогу співробітникам і студентам щодо створення реєстраційних карт на бланках чи електронних носіях. Допомагають допомогу щодо оформлення наукових звітів і направлень до Укр ІНТЕІ.

ЦІВІтУП у співпраці з ВМС вже реалізовані 6 масштабних проєктів, що говорить про ефективність управління інтелектуальною власністю в ПНУ в контексті міжнародного економічного розвитку (рис. 2.3).

★	<p>Проект академічного співробітництва з UNIMER</p>
	<p>Програма дає можливість студентам Поліського національного університету, що виявляють бажання взяти участь у програмі мобільності, безкоштовно навчатися в UNIMER від 2 тижнів до 1 семестра за будь-якою обраною спеціальністю. Мова навчання: португальська та англійська. Студентам також надається можливість паралельно відвідувати мовні англо-португальські курси під час академічного візиту</p>
★	<p>Проект Антикорупційної ініціативи Європейського союзу в Україні</p>
	<p>На базі Поліського національного університету проводились навчальні тренінги для студентів з методології електронної демократії та врядування за підтримки Антикорупційної ініціативи Європейського союзу в Україні в рамках програми втілення концепції «Міст доброчесності», що фінансується данським урядом, у партнерстві з громадськими організаціями «Ендшпіль», «Жіночі перспективи». Проект «Реалізація регрантингової програми у Чернівцях, Червонограді і Житомирі».</p>
★	<p>Робота в консорціуму CURAD, США</p>
	<p>Проект поширення сільськогосподарських знань спільно з Консорціумом американських лендгранд університетів штатів Пенсильванія, Огайо, Канзас, Луїзіана та Міссурі – CURAD.</p>

Рис. 2.3. Міжнародні проєкти ЦІВІТУП

Джерело: власні дослідження

Об'єктами захисту інтелектуальної власності в Поліському національному університеті є написані підручники, навчальні посібники, монографії, наукові статті, науковими працівниками університету в порядку виконання ними своїх обов'язків згідно трудових договорів. Поліський національний університет також володіє правом інтелектуальної власності на патенти та авторські свідоцтва отримані науковими працівниками університету за час роботи в навчальному закладі.

Захист прав інтелектуальної власності Поліського національного університету сприяє подальшому розвитку винахідницьких і наукових талантів та досягнень працівників університету, а також підтримує та

зберігає інтелектуальний потенціал у сфері наукової діяльності в університеті.

Чинне законодавство виділяє такий інтелектуальний об'єкти авторського права як публікація оригінальних статей, написання підручників і т.п.

Проаналізуємо опубліковані видання Поліського національного університету за 2019-2021 роки в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Опубліковані видання Поліського національного університету за 2019-2021 роки

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2021 р. до 2019 р.		2021 р. до 2020 р.	
				+, -	в %	+, -	в %
Всього	102	57	93	-9	91,2	36	163,2
з них							
підручники	12	3	12	0	100,0	9	400,0
навчальні посібники	51	19	43	-8	84,3	24	226,3
монографії	39	35	38	-1	97,4	3	108,6

Джерело: розраховано на основі даних [16], [17].

Протягом 2021 року науково-педагогічними працівниками Поліського національного університету опубліковано:

- 12 підручників, що так само як в 2019 році та більше чим в 2020 році на 9 підручників чи в 4 рази;

- 43 навчальні посібники, що менше чим в 2019 році на 8 одиниць чи на 15,7%, але більше чим в 2020 році на 24 навчальні посібники чи в 2,3 рази;

- 38 монографій що менше чим в 2019 році на одну монографію чи на 2,6%, але більше чим в 2020 році на 3 монографії на 8,6%.

Проаналізуємо опубліковані наукові статті Поліського національного університету за 2019-2021 роки в таблиці 2.2.

Протягом 2021 року науково-педагогічними працівниками Поліського національного університету опубліковано 490 наукових статей, що більше чим в 2019 році на 38 статей чи на 8,4%, і більше чим в 2020 році на 102 статі

чи на 26,3%. Інтегральний h-індекс університету у Scopus зріс впродовж останніх 3 років до 13.

Таблиця 2.2

**Опубліковані наукові статті Поліського національного
університету за 2019-2021 роки**

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2021 р. до 2019 р.		2021 р. до 2020 р.	
				+, -	В %	+, -	В %
Всього	452	388	490	38	108,4	102	126,3
з них							
Scopus та Web of Science, науково фахові журнали України категорії А	149	107	150	1	100,7	43	140,2
іноземні наукова періодика, віднесена до міжнародних наукометричних баз	47	40	54	7	114,9	14	135,0
науково фахові журнали України категорії Б	230	220	253	23	110,0	33	115,0
науково фахові журнали України категорії В	26	21	33	7	126,9	12	157,1

Джерело: розраховано на основі даних [16], [17].

Проаналізуємо динаміку отриманих патентів і авторських свідоцтв Поліського національного університету за 2019-2021 роки в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

**Динаміка отриманих патентів і авторських свідоцтв Поліського
національного університету за 2019-2021 роки**

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2021 р. до 2019 р.		2021 р. до 2020 р.	
				+, -	В %	+, -	В %
Патенти на корисні моделі	25	12	7	-18	28,0	-5	58,3
Авторські свідоцтва	5	10	4	-1	80,0	-6	40,0

Джерело: розраховано на основі даних [16], [17].

Протягом 2021 року Поліським національним університетом отримано:

- 7 патентів на корисні моделі, що менше як в 2019 році на 18 патентів чи на 72%, і менше чим в 2020 році на 5 патентів чи на 42,7%;
- 4 авторські свідоцтва, що менше чим в 2019 році на 1 свідоцтво чи на 20%, і менше чим в 2020 році на 6 свідоцтв чи в 2,5 рази.;

Отже, у процесі наукової діяльності співробітників Поліського національного університету досить часто створюються нові інтелектуальні продукти, які повинні бути захищені як об'єкти інтелектуальної власності з отриманням відповідних охоронних документів. Ці інтелектуальні продукти в Поліському національному університеті віднесені до об'єктів службової інтелектуальної власності, так як вони створенні за дорученням роботодавця (договором чи контрактом) або в процесі виконання службових обов'язків. Впродовж звітного періоду поліпшилася публікаційна активність науково-педагогічних працівників університету, але знизилася динаміка отриманих патентів і авторських свідоцтв.

В Університеті на Факультеті права, публічного управління та національної безпеки функціонує кафедра економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління, яка забезпечує первинну підготовку студентів ПНУ з питань інтелектуальної власності.

Отже, СУІВПНУ сприяє подальшому розвитку винахідницьких і наукових талантів та досягнень студентів і співробітників університету, а також направлена на підтримку та зберігання інтелектуального потенціалу у сфері наукової діяльності в університеті.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПОЛІСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ТА МІЖНАРОДНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Бездоганної методики щодо управління інтелектуальною власністю нині у нашій країні не існує. У зв'язку з цим об'єкти ІВ використовуються неефективно й не дають очікуваного результату. Потрібно модернізувати систему адміністрування цієї сферою. Передусім варто створити комплексний підхід до управління сферою, розроблення методики економічного оцінювання вартості й використання об'єктів ІВ, оскільки оцінювання є одним із провідних принципів управління. Необхідно оптимізувати правовий захист усіх об'єктів ІВ, удосконалити систему обліку нематеріальних активів, створити базу належного інформаційного забезпечення, роз-ширити систему надання послуг у галузі ІВ.

На сьогодні політика, спрямована на доступність інформації щодо наукових розробок і освітніх матеріалів, іде у розріз із монополією прав ІВ, якщо розглядати дане питання з точки зору багаторічного розуміння. Проте, слід відмітити що нині враховуючи сучасний напрямок слід шукати баланс між забезпеченням охорони результату інтелектуальної або творчої діяльності й доступністю донного виду інформації, зокрема освітнього та наукового характеру.

Розв'язання цих питань має знайти своє відображення в розробці ПНУ виваженої та обґрунтованої політики у сфері ІВ. Виникає потреба вирішення питань яким чином мають бути забезпечені права ІВ на академічні матеріали та наукові розробки з однієї сторони, а з іншої - як університет може ними розпоряджатись у відповідності до законодавчих актів. Також доречним є забезпечення прав студентів, слухачів, пошукачів щодо отримання навчальної інформації.

Також у процесі наукових розробок і навчальних матеріалів можуть виникати певні моменти, коли задіяні інтереси третіх осіб (наприклад, використовуються матеріали, розробки чи інтелектуальна праця третіх осіб; або ж є обмеження права вільного доступу до наукових публікації, що розміщені та опубліковані в наукових виданнях). Такі двобічні ситуації є доречними щодо розгляду та відпрацювання навчальними закладами України загалом та ПНУ зокрема, з метою вироблення цивілізованих стандартів, якими ми відповідатимемо в намаганні влитися в регіональні чи світові дослідницькі структури, об'єднання, інституції тощо.

Беручи до уваги, що Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ) було здійснено дослідження практичного досвіду у сфері наукової діяльності вищих навчальних закладів і на основі нього розроблено Типове положення про політику в галузі ІВ для університетів та науково-дослідних установ, в основу якого покладено норми чинних положень таких університетів, як Борнмутський університет, Каліфорнійський університет, Кембриджський університет, Королівський коледж у Лондоні, Оксфордський університет, Плімутський університет, університет Глазго, Університет Дебрецена, Університет Оксфорд Брук. Запропоновані підходи можуть бути імплементовані для розробки політики інтелектуальної власності університетами та науковими установами багатьох країн.

Зважаючи на статус національного університету, педагогічний і науковий потенціал, матеріально-технічну базу, необхідність підвищення місць ПНУ у міжнародних рейтингах тощо, вважаємо за доцільне рекомендувати Поліському національному університету такі кроки у сфері ІВ, що показані на рис 3.1.

Першим кроком для ПНУ має бути розробка та прийняття концепції інституційної політики вищого навчального закладу в галузі ІВ. Адже саме цей документ, на погляд фахівців, «охоплює політику організації у сфері ІВ, тобто набір керівних принципів і правил, прийнятих організацією, щоб забезпечити ефективне управління інтелектуальною власністю.

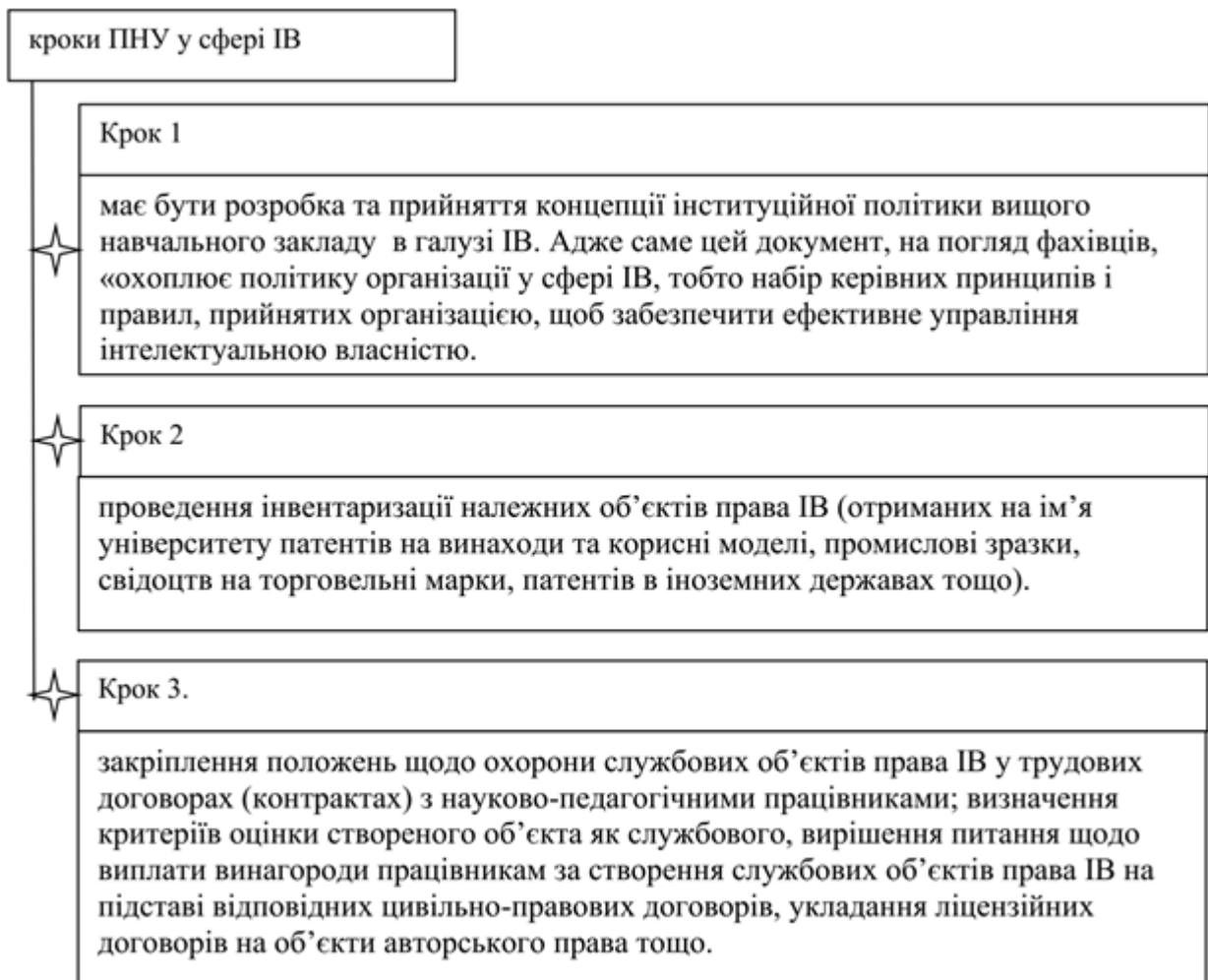

Рис. 3.1. Удосконалення управління ІВ ПНУ

Джерело: власні дослідження

Цілями розробки політики з ІВПНУ можуть бути:

- забезпечення справедливого та чесного розподілу економічних вигод від комерціалізації ІВ;
- підвищення ефективності використання ІВ, отримання додаткових доходів від комерціалізації ІВ;
- регламентація діяльності зі створення та використання об'єктів права ІВ, належності та розподілу прав ІВ в межах університету та при взаємодії з третіми особами;
- регламентація процедур встановлення, приналежності прав, охорони та моніторингу використання та розподілу прав ІВ;
- стимулювання та підтримка наукових досліджень і розробок;

- покращення іміджу університету як основного освітнього та науково-дослідного центру України тощо.

Слід виокремити певні напрями питань, що потребують відображення у концепції задля їх можливої реалізації на практиці:

- комерціалізація результатів інтелектуальної діяльності університету та розподіл доходів від комерціалізації.

- належність і розподіл прав на інтелектуальну власність;

- порядок виявлення, отримання правової охорони, закріплення прав на об'єкти ІВ;

- правові аспекти (права й обов'язки) розробників (авторів, це можуть бути співробітники, студенти, аспіранти, сторонні запрошені дослідники) ПНУ;

Основні питання, що мають бути розв'язані в концепції інституційної політики ПНУ в галузі ІВ:

- договірні відносини в межах здійснення науково-дослідної діяльності;

- забезпечення режиму комерційної таємниці;

- особи (відділи), відповідальні за ведення патентно-ліцензійної роботи;

- підтримка з боку зовнішніх спонсорів, співпраця з третіми особами в межах науково-дослідної діяльності;

- порядок отримання правової охорони на об'єкти ІВ, створені в університеті;

- правові аспекти статусу розробників, авторів, студентів, аспірантів, докторантів і сторонніх запрошених дослідників;

- процедура врегулювання конфлікту інтересів;

- стимулювання творчої діяльності, мотивація авторів, розробників;

- умови оприлюднення (розкриття) належності та розподілу прав ІВ на результати інтелектуальної діяльності, створені в університеті й умови забезпечення конфіденційності;
- шляхи комерціалізації та розподіл доходів від комерціалізації;
- розроблені форми необхідних документів.

Зазначені пропозиції ґрунтуються на чинному законодавстві України у сфері ІВ, Типовому положенні ВОІВ та відповідних позиціях фахівців ВОІВ.

Вважаємо, що роль ЦІВІтУП у цьому процесі для ПНУ є визначальною, зокрема для методологічного забезпечення. Адже саме фахівці з ЦІВІтУП можуть забезпечити розробку проекту концепції інституційної політики університету в галузі ІВ та положення про політику в галузі ІВ.

Наступним кроком, який нині стоїть перед ПНУ, є проведення інвентаризації належних об'єктів права ІВ (отриманих на ім'я університету патентів на винаходи та корисні моделі, свідоцтва на торговельні марки промислові зразки, патенти на промислові зразки, патенти зареєстровані на територіях іноземних державах). Слід провести дослідження ефективності їх практичного використання й інвестиційної привабливості. За результатами інвентаризації сформувані стратегію розвитку напрямів можливих першочергових наукових досліджень в університеті. А також прийняти рішення відносно доцільності або ж недоцільності продовження охоронних документів на економічно неефективні винаходи.

Нагальним є закріплення положень щодо охорони службових об'єктів права ІВ у трудових договорах (контрактах) з науково-педагогічними працівниками; визначення критеріїв оцінки створеного об'єкта як службового, вирішення питання щодо виплати винагороди працівникам за створення службових об'єктів права ІВ на підставі відповідних цивільно-правових договорів щодо об'єктів авторського права. Проте слід зауважити, що недоречною є позиція університетів, що будь-який об'єкт, створюваний педагогічними чи науково-педагогічними працівниками, повинен

автоматично розглядатись як загальний для роботодавця. Повинні бути чітко прописані та закріплені в Положеннях обов'язки педагогічного працівника, відносно нього щодо створення службових об'єктів як складової його педагогічної діяльності з метою якісного та фахового забезпечення навчального процесу. Звісно, оплата праці в рамках трудового законодавства не може розглядатись альтернативою авторської нагороди за винахід. Отже ІВ на службовий об'єкт відповідно до Цивільного кодексу України, доцільною видається розробка типового договору про передання майнових прав ІВ на службовий об'єкт університету.

Ми переконані, що зазначені в кваліфікаційній роботі заходи допоможуть посиленню не тільки захисту і покращення управління інтелектуальною власністю, а й допоможуть розвитку процвітанню ПНУ шляхом зростання ролі інтелектуальної власності.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

На основі проведеного дослідження з управління та захисту інтелектуальної власності можна зробити наступні висновки:

-відносини інтелектуальної власності виявляються у всіх сферах суспільного життя, а саме: у соціальній сфері, в економічній сфері та у політичній (державній) сфері. Також не слід ігнорувати духовну сферу;

- встановлено, що поняття «інтелектуальна власність» і «право інтелектуальної власності» є однорідними, тотожними і можуть застосовуватись як рівнозначні;

- вбачається доречним інтелектуальну власність розглядати як можливу економічну ланку інтелектуального капіталу, яка забезпечує вартісну оцінку та передбачає залучення інтелектуального капіталу до господарського обороту;

- об'єктами інтелектуальної власності є витвори людського інтелекту. До них здебільшого відносять: літературні, музикальні та художні твори мистецтва; наукові праці; винаходи або наукові відкриття; промислові зразки; також комп'ютерні програми та інше;

- суб'єкти права інтелектуальної власності визначаються на підставі відповідності певним правовим вимогам щодо правосуб'єктності, а також набуття суб'єктивних юридичних прав і обов'язків, що надаються їм правовими нормами (шляхом використання своєї правосуб'єктності); суб'єкти інтелектуальної власності стають учасниками суспільних відносин різних рівнів, у тому числі тих, що перебувають поза межами правового регулювання;

- реформування державної правової системи управління та захисту інтелектуальної власності в Україні триває донині. Слід зазначити, що за останні декілька років чимало змінилося у системі управління та захисту інтелектуальної власності. Так уже відбувся перехід від трирівневої структури системи організації державного управління сферою

інтелектуальної власності до дворівневої, що зробило дану систему більш ефективною та гнучкою;

- система управління інтелектуальною власністю Поліського національного університету направлена на ознайомлення студентів і співробітників університету з управлінням інтелектуальною власністю як в навчальному закладі так і в Україні;

- система управління інтелектуальною власністю Поліського національного університету представлена Центром інтелектуальної власності, інноватики та управління проектами. Це центр було створено 24.10.2018 року. Головною метою створення Центру було намагання керівництва Поліського національного університету (ПНУ) сприяти зростанню ефективності внутрішньої політики управління інтелектуальною власністю навчального закладу, а також сприяння реалізації грантових та проектних можливостей ПНУ. В центрі постійно працюють два висококваліфіковані фахівці з питань інтелектуальної власності, які є експертами в даній сфері;

- система управління інтелектуальною власністю Поліського національного університету сприяє подальшому розвитку винахідницьких і наукових талантів та досягнень студентів і співробітників університету, а також направлена на підтримку та зберігання інтелектуального потенціалу у сфері наукової діяльності в університеті.

- у процесі наукової діяльності співробітників Поліського національного університету досить часто створюються нові інтелектуальні продукти, які повинні бути захищені як об'єкти інтелектуальної власності з отриманням відповідних охоронних документів. Ці інтелектуальні продукти в Поліському національному університеті віднесені до об'єктів службової інтелектуальної власності, так як вони створені за дорученням роботодавця (договором чи контрактом) або в процесі виконання службових обов'язків. Впродовж звітного періоду поліпилася публікаційна активність науково-

педагогічних працівників університету, але знизилася динаміка отриманих патентів і авторських свідоцтв;

- в Університеті на Факультеті права, публічного управління та національної безпеки функціонує кафедра економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління, яка забезпечує первинну підготовку студентів ПНУ з питань інтелектуальної власності;

- першим кроком для ПНУ слід запровадити розробку та реалізацію концепції інституційної політики університету щодо власності створеної інтелектом. Так як саме такий документ, на погляд правознавців, «охоплює політику організації у сфері інтелектуальної власності, тобто набір керівних принципів і правил, прийнятих організацією, щоб забезпечити ефективне управління інтелектуальною власністю»;

- слідуючим кроком Поліського національного університету доречним вбачається проведення інвентаризації належних об'єктів права інтелектуальної власності отриманих на його ім'я (патентів на винаходи та корисні моделі або ж промислові зразки, або ж свідоцтва на торговельні марки);

- обов'язковим кроком є закріплення положень щодо охорони службових об'єктів права інтелектуальної власності у трудових договорах (контрактах) з науково-педагогічними працівниками; визначення критеріїв оцінки створеного об'єкта як службового, вирішення питання щодо виплати винагороди працівникам за створення службових об'єктів права інтелектуальної власності на підставі відповідних цивільно-правових договорів.

- ми переконані, що зазначені в кваліфікаційній роботі заходи допоможуть посиленню не тільки захисту і покращення управління інтелектуальною власністю, а й допоможуть розвитку процвітанню ПНУ шляхом зростання ролі інтелектуальної власності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аврамова О. Є. Система суб'єктів права інтелектуальної власності в умовах становлення кіберпростору. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2022. № 2. С. 39-47
2. Аврамова О. Є., Ревелюк І. С. Система суб'єктів інтелектуальної власності. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. 2013. № 6. С. 30-33.
3. Барданова А. О. Актуальні питання захисту прав інтелектуальної власності в Україні. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: Юридичні науки. 2022. № 5. С. 79-86.
4. Берднік І. В. Міжнародні засади кримінально-правового захисту об'єктів інтелектуальної власності. *Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра*. 2022. № 1. С. 7-17.
5. Берднік І. В., Пузирьов М. С. Кримінально-правова охорона права інтелектуальної власності за законодавством окремих європейських країн. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 2. С. 259-266.
6. Борса В. В. Вплив митного реєстру на зону безпеки інтелектуальної власності в сучасних умовах зовнішньоекономічної діяльності. *Економічний вісник*. Серія: Фінанси, облік, оподаткування. 2021. Вип. 8. С. 30-39.
7. Братусь Г. А. Сучасний стан та тенденції розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 28(1). С. 51-56.
8. Васильців Т. Г., О. П. Мульська Економічний механізм регулювання міграції бізнесу та інтелектуальної власності. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Т. 6, № 1. С. 235-244.

9. Гальченко С.І., Ратніков М. І. Політико-правові проблеми інтелектуальної власності у контексті міжнародних відносин. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2021. Вип. 8. С. 152-163.
10. Городецька І. А. Адміністративно-правове регулювання у сфері інтелектуальної власності: окремі аспекти. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: Юридичні науки. 2020. № 9. С. 26-31.
11. Гринчук В. А. Захист прав інтелектуальної власності: проблеми теорії та практики. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: Юридичні науки. 2022. № 8. С. 63-68. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjiu_2022_8_11
12. Дідух Д. І. Інституційний вимір державного регулювання сфери інтелектуальної власності в країнах ЄС. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Державне управління. 2016. Вип. 1. С. 16-19
13. Добровольська К. Л. Сутність організаційно-правового механізму охорони та захисту прав інтелектуальної власності в Україні: теоретичний аспект. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 18. С. 108-114.
14. Дюндін В. Д. Інтелектуальна власність як головна складова інтелектуального потенціалу суспільства. *Ефективна економіка*. 2014. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_5_45 (дата звернення 30.11.2022).
15. Задорожнюк Н. О., Щьокіна Є. Ю., Швед М. О. Розвиток відносин у сфері інтелектуальної власності: актуальні тенденції. *Економічний форум*. 2021. № 1. С. 122-127.
16. Звіт ректора ПНУ за 2020 рік. URL: <https://polissiauniver.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Звіт-ректора-2020.pdf> (дата звернення 28.11.2022)
17. Звіт ректора ПНУ за 2021 рік. URL: https://polissiauniver.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/ZVIT_2021.pdf (дата звернення 28.11.2022)

18. Золота Л. В. Форми адміністративно-правової охорони права інтелектуальної власності у сфері наукової діяльності. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Вип. 4(2). С. 68-73.

19. Капітаненко Н. П. Правові засади адміністративно-правового регулювання у сфері реалізації права інтелектуальної власності. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. Вип. 2(2). С. 38-42.

20. Капітаненко Н. Правові засади реалізації права інтелектуальної власності у цифровому суспільстві. *Humanities studies*. 2022. Вип. 11. С. 161-168.

21. Каращук О. О. Місце географічного зазначення серед об'єктів права інтелектуальної власності. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. Вип. 3(1). С. 92-95.

22. Киричук А. С., Шевчук Т. М. Гармонізація законодавства України та Європейського Союзу у сфері інтелектуальної власності. *Правничий вісник Університету «КРОК»*. 2019. Вип. 34. С. 81-89.

23. Коваленко І. А. Деякі проблемні питання інтелектуальної власності в умовах сучасності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2018. Вип. 50(1). С. 71-73

24. Коротун О. М. Принципи-обов'язки діяльності публічної адміністрації як гарант забезпечення охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності. *Наук. вісн. Міжнар. гуманітар. ун-ту*. Серія: Юриспруденція: зб. наук. пр. Одеса, 2019. Вип. 40. С. 41-44.

25. Коротюк О. В. До питання змісту понять «інтелектуальна власність» та «право інтелектуальної власності». *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 6. С. 125-138.

26. Лукань М. О. Деліктні зобов'язання в інтелектуальній власності Європейського Союзу. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: *Юридичні науки*. 2019. № 6. С. 54-61.

27. Макушев П. В., Хрідочкін А. В. // Адміністративно-правові засади побудови системи забезпечення процесу комерціалізації об'єктів

інтелектуальної власності. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. № 2. С. 264-271.

28. Макушев П. В., Хрідочкін А. В. Поняття та зміст процедур публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності в країнах Європейського Союзу. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля*. Серія: Право. 2021. № 1. С. 111-118.

29. Махновський Д. С. Напрями законодавчого регулювання розподілу прав інтелектуальної власності у договорах на виконання НДДКР, що фінансуються з державного бюджету, в нових незалежних державах. *Юридична Україна*. 2020. № 10. С. 28-33.

30. Паладій М. В. Проблема розвитку сфери інтелектуальної власності України в умовах інтеграції в міжнародні співтовариства. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2011. № 2. С. 161-165.

31. Перерва П. Г., Маслак М. В., Кобелєва А. В. Методологічні засади маркетингового забезпечення комерціалізації інтелектуальної. *Маркетинг і цифрові технології*. 2022. Т. 6, № 2. С. 38-48.

32. Піхурець О. В., Піхурець А. О. Доктринальні підходи до визначення змісту права інтелектуальної власності. *Право і Безпека*. 2021. № 2. С. 33–41.

33. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 року № 3792-ХІІ (діюча редакція від 05.01.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення 28.11.2022).

34. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 червня 1996 року № 236/96-ВР (діюча редакція від 16.10.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 29.11.2022).

35. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3687-ХІІ (діюча редакція від 14.10.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text> (дата звернення 28.11.2022).

36. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3689-ХІІ (діюча редакція від 14.10.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text> (дата звернення 28.11.2022)

37. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3688-ХІІ (діюча редакція від 14.10.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text> (дата звернення 27.11.2022)

38. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 21 квітня 1993 року № 3116-ХІІ (діюча редакція від 16.10.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12#Text> (дата звернення 28.11.2022)

39. Слободянюк Д. С. Деякі аспекти вдосконалення правового механізму державного управління. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2022. № 15. С. 186-209.

40. Спіцина Г. О., Гордеюк А. О. Особливості сучасної класифікації об'єктів права інтелектуальної власності. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 3. С. 58-64.

41. Товстоган Ю. В., Іванов С. С. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: сучасні реалії та перспективи. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: Юридичні науки. 2021. № 4(2). С. 84-92.

42. Уткіна М. С., Харченко А. Л. «Ноу-хау» в системі об'єктів інтелектуальної власності в Україні та зарубіжних країнах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2019. Вип. 54. С. 94-97.

43. Хаустов В. К. Інтелектуальна власність – потенціал інноваційного розвитку України. *Економіка України*. 2021. № 1. С. 69-83.

44. Хрідочкін А. В. Актуальні проблеми стратегії модернізації нормативної бази публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності в Україні. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2021. № 1. С. 143-150.

45. Хрідочкін А. В. Митні органи України як суб'єкти публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності. *Право і суспільство*. 2020. № 6. С. 175-182.

46. Хрідочкін А. В. Особливості правового забезпечення процедур публічного адміністрування у сфері інтелектуальної власності в країнах Європейського Союзу. *Науковий вісник Львівської академії*. Серія: Економіка, менеджмент та право. 2022. Вип. 6. С. 131-137.

47. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV (діюча редакція від 10.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 30.11.2022)).

48. Юр'єва О. І. Сучасні проблеми механізму державного управління інтелектуальною власністю в Україні. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2018. Вип. 3. С. 90-94.

49. Ярмолюк А. А. Вплив концепції відкритих інновацій на законодавство у сфері інноваційної діяльності та інтелектуальної власності України. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: Юридичні науки. 2022. № 7. С. 66-76.

АНОТАЦІЯ

Пропастін О.В. Управління інтелектуальною власністю в міжнародній економічній діяльності. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття другого (магістерського) освітнього ступеня за ОПП “Міжнародний менеджмент” галузі знань 07 “Управління та адміністрування” спеціальності 073 “Менеджмент”. – Поліський національний університет, Житомир, 2022.

Робота присвячена дослідженню та узагальненню науково-методичних та практичних аспектів управління інтелектуальною власністю та її захисту в міжнародній економічній діяльності університету. Досліджено теоретичні і практичні аспекти управління та захисту інтелектуальної власності. Проаналізовано систему управління та захисту інтелектуальної власності в діяльності Поліського національного університету та запропоновано напрямки її удосконалення.

Ключові слова: інтелектуальна власність, система управління інтелектуальною власністю, патент, авторське свідоцтво.

ANOTATION

Propastin O. Management of intellectual property in international economic activity. - Qualification work on manuscript rights.

Qualifying work for obtaining a second (master's) educational degree under the OPP "International Management" in the field of knowledge 07 "Management and Administration" in the specialty 073 "Management". – Polis National University, Zhytomyr, 2022.

The work is devoted to research and generalization of scientific, methodical and practical aspects of intellectual property management and its protection in the international economic activity of the university. Theoretical and practical aspects of management and protection of intellectual property are studied. The system of management and protection of intellectual property in the activity of the Polis National University was analyzed and directions for its improvement were proposed.

Keywords: intellectual property, intellectual property management system, patent, author's certificate.

ДОДАТКИ

